

MOWION (78) *part praet pass impf*

mowion (58), **mowiony** (15), *mowion a. mowiony* (5).

mó- (21), mo- (8); mó- *OrzQuin* (2), *BiałKat* (2); mó- : mo- *Mącz* (17 : 8). ◊ *W formach niezłożonych* -óno (3) *OrzQuin* (2), *BiałKat*, -ono *Mącz* (24). ◊ *W formach złożonych* -ón- (1) *BiałKat*, -on- (1) *Mącz*.

sg m N (praed) mówion (1), mówiony (1); -on : -ony *RejPs* (1 : 1). ◊ *f N* mówioną (1), *mowion(a)* (6); ~ (*attrib*) -(a) (1); ~ (*praed*) -ą (1), *CzechEp*, -(a) (5). ◊ *n N (praed)* mówiono (56). ◊ *L* mówion(e)m (1). ◊ *pl N subst (praed)* mówion(e) (5), mówiony (1) *PowUrb. n* mówioné (5); -é (1), -(e) (4). ◊ *G* mówionych (1).

Składnia dopełnienia sprawcy: mowion od kogo (8), *przez kogo* (2); *od kogo* *LibLeg, RejPs, SeklKat, KwiatKsiąż, BudBib, ActReg; przez kogo RejKup; od kogo: przez kogo CzechEp* (2 : 1).

Sł stp s.v. mówić, Cn brak, Linde bez cytatu s.v. mowny.

Podawany do wiadomości ustnie lub na piśmie, oznajmiany, głoszony, opowiadany, omawiany; [qui] dicitur Mącz, Vulg; dictus PolAnt, Modrz (77) : W tym przykazaniu przykazuje pan bog aby prawda była mowiona na świecie *SeklKat Mv; RejKup d8v; BibRadz 1.Cor 15/27*; w HiŃtoriach vbaczymy [...] czo było ták od rozumnych iáko od íproŃtnych ludzi mowiono *KwiatKsiąż H3v, B3; CzechRozm 147*; Bo tákowe rzeczy zdádzą íię być mowione [*Talia enim videntur ... dicta*] nie vmyślnie *ModrzBaz 98v, 42v; CzechEp 54, 183*; ná świádectwo tych rzeczy co miály być mowione [*corum quae dicenda erant*]; co miály byđż mówiono *WuBib*] *WujNT Hebr 3/5, Hebr 3/15*.

mowion do kogo (2): íż to wízytko co íedno było do ítárŃzych od Bogá mowiono *CzechEp 282, 282*.

mowion z kogo [= na podstawie wypowiedzi czyjej] (1): Co [...] z MoyŃszá y Ezáíalzá o onym kíŃtałcie mowiono być może *CzechRozm 56v*.

mowion komu (4): *SeklKat F4; RejPos 197; BudNT Luc 2/18*; przeto to co onym iáko wiernym y íŃczyrym było mowiono/ do fáłŃzywych ChriŃtyanow przyŃtołowano być nie może *CzechEp 163*.

mowiony ku komu (1): A wízyŃcy ílyŃzacy dziwowáli íię tem rzeczám/ co im páŃterze powiedáli. (*marg*) o slowie mowionem [*de verbo dicto; (marg) quod dictum erat (-)*] iym od páŃterzow knim. (-) *BudNT Luc 2/18*.

mowiony przeciwko komu (1): niektore rzeczy były tam od nich [*od posłów*] mowione przeciwko niemu [*kanclerzowi*] *ActReg 51*.

mowion o kogo [= w sprawie czyjej] (2): yesly nath thakym gwalthownykyem zamordowane sthalo ííŃyá o thakwego nycz nyema bycz mowiono. *MetrKor 34/135v; LibLeg 7/99*.

mowion przed kim (1): *Abuti auribus alicuius, Mowić co diabeł kaŃe/ źle [= co złego]* mowić woblicznoŃci tego przed ktorymby nie miály być mowiono. *Mącz 511a*.

mowion o kim, o czym (18): *Mącz 85d, 99b; OrzQuin D3, I3v; RejAp 30; GrzegŚm A3; KuczbKat 380*; co mowiono było o ínfŃzych z Egiptu wyzwániu to íie teŃ w nim według duchá y íiála ípełniło. *CzechRozm 144, 12, 17v, 56v, 62v, 163v, 210v; CzechEp 50, 163, 212, 241*.

W przeciwstawieniu: »mowiony ... wypełniony, [drukowany]« (1): Trzećie liekářtvo íeŃ pokutá/ nie íłowem mowienia [*lege: mowiona*]/ álie wypełniona skutkiem *BiałKaz B2v*; [to tylko na teŃ juŃ

nie mówioną słowy, ale drukowaną ad memoriam posteritatis potwarz na nas, ludzie uczciwe, krótcie piszemy *AktaSejmikPozn 1590/137*].

W charakterystycznych połączeniach: mowion(y) bezpiecznie, czyście, nieumyślnie, po prostu, pramdziwie (3).

*Frazy: »(jako a. też) bywa mowiono« [zawsze z przytoczeniem; w tym: po przytoczonym przysłowiu (11), po przytoczonym odpowiedniku objaśnianego wyrazu lub zwrotu (11)] [szyk 22 : 1] (23): gdy bywa mowiono/ Bog Oćiec/ ábo Kryřthus Iezus/ cżáfem rozumie fię o iednym tylko z gołá/ á nie troiákem *GrzegRóżn H4*; Niezábaczi grufzki w popiele/ yako w przypowieści bywa mowiono. *Mącz 6a*; Apostasia [...] Odřtanie/ Lazękánie/ yáko bywa mówiono. *Mącz 12d*; *Ars Parasitica*, *Pochlebřtwo*. Paforzictwo też bywá mówiono. *Mącz 16d*; *Cornesco*. Rogi mi rořtá/ Twardzieyę/ Rogácieyę też mowiono bywa. *Mącz 66a, 41c, 52c, 54d, 66d, 68c (22)*.*

»słowa bywają (a. były, a. miały być) mowione; słowem mowiony; słowo mowione« [szyk zmienny] (5 : 2 : 1): *RejPos 197*; gdy vřty kápłánřkami bywaią óny řłowá mówioné/ To ieřt Ciáło moié *BiałKat 321*; *BiałKaz Bv, B2v*; *BudNT R8 marg*; *CzechRozm 197, 263*; *CzechEp 282*.

Wyrażenia: »usty [czyimi] mowiony« (2): BiałKat 321; to y Chriřtuřowemi vřty może być mowiono iř to co v ludźi ieřt wyřokiego/ obrzydłóřciá ieřt przed Bogiem. CzechEp 78.

»wyřszej mowiony, było mowiono« (1 : 1): Tho iuř o thym wyřřzey było mowiono *RejAp 30*; Krotkie zebránie wyřřzey mowionych rzeczy [*Epilogus*] *ModrzBaz 127*.

*Szeregi: »czynion a(1)bo mowion« (2): Czo ma być řamemu řtworzicielowy czyniono/ albo mowiono/ od řtworzenia *SeklKat F4*; *ModrzBaz 98v*.*

»albo mowion albo pomysřon« (1): A coř náđ to [*staranie się tylko o bogactwo*] řzkáradřzego áłbo mowiono áłbo pomysřono być może *KuczbKat 311*.

»(ani) mowion i (ani) rozumian« (2): Wřřákřze řie z rozmow nářnych to pokaże/ co ma być mowiono y rozumiano o Iezuřie Chriřtuřie/ á co nie. *CzechRozm 12, 210v*.

a. *Odmawiany (o modlitwach, psalmach itp.) (6) : PowUrb +4; Modlitwa ta barzo nabořna [...] pořiteczna ieřt y dořwiadcřona Ieřli bęđzie z řkruchá mowiona. TarDuch D5v, D6v; Ten řřalm prze wielkoř ieđo ieřt ná czeřłci rozdzielony/ á bywa mowion wđodzinach kořcielnych *RejPs 174v*; Przyczyny dla czego ma być Archányeřłkie pozdrowienié mówiono. *BiałKat 223v marg*.*

mowiony ku komu (1): á może być [psalm] od káđdego cřłowieká vpáđłego ku bogu mowiony. RejPs 76.

b. *Wyřłaszany [od kogo przeciwko komu] (1) : gđyř miała być mowiona rzecz przeciwko krolowi Philipowi od pořpóřłtwa Attenřkiego y prořzon był Demořtenes aby od nich mowił *Bielřy 61*.*

*** *Bez wystarczajácego kontekřtu (1) : Quae districtius dicuntur, Które krotcey bywáją mówione Mącz 421d.*

Synonimy: kazany, opowiadany.

Cf MOWIĆ